

УДК 378.147:37.091.12:502/504

DOI [HTTPS://DOI.ORG/10.33989/2075-146X.2026.37.361584](https://doi.org/10.33989/2075-146X.2026.37.361584)

ЛЮДМИЛА ГОМЛЯ

ORCID: 0000-0002-0462-9338

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

КОНСАЛТИНГОВИЙ ПІДХІД ДО ЕКООРІЄНТОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

У статті обґрунтовано теоретико-методологічні засади та розроблено механізми реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю модернізації професійної педагогічної освіти відповідно до викликів сталого розвитку та потреб формування екологічної компетентності як інтегративної складової професійної готовності вчителя. На основі аналізу наукових праць із проблем екологічної освіти, дослідницько-орієнтованого навчання та освітнього консалтингу уточнено сутність консалтингового підходу як системи професійної підтримки, що поєднує діагностику освітніх потреб, проектування індивідуальних траєкторій, експертно-аналітичний супровід та рефлексивне оцінювання результатів. Запропоновано способи реалізації консалтингового підходу, які охоплюють організаційний, змістово-технологічний, аналітико-діагностичний, проектувальний та рефлексивно-оцінювальний механізми. Розкрито їх зміст, інструменти впровадження та консалтингову складову. Доведено, що інтеграція дослідницько-орієнтованого навчання, кейс-консалтингу, проектної діяльності та рефлексивного супроводу сприяє формуванню мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів екологічної компетентності майбутніх учителів. Визначено педагогічні умови ефективності впровадження розробленої моделі, зокрема інституційну підтримку екологізації освітнього процесу, підготовку викладачів до консалтингової діяльності та використання цифрових інструментів консультативної взаємодії. Зроблено висновок, що консалтинговий підхід виступає методологічною основою модернізації екоорієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів і забезпечує її системність, адаптивність та практичну спрямованість.

Ключові слова: консалтинговий підхід, екоорієнтована підготовка, майбутні учителі, екологічна компетентність, освіта для сталого розвитку, педагогічний університет, освітній консалтинг

Постановка проблеми. У сучасному освітньому просторі питання формування екологічної компетентності майбутніх педагогів набуває дедалі більшої актуальності у зв'язку зі зростаючими глобальними екологічними викликами та необхідністю інтеграції сталого розвитку в освітні практики. Педагогічні університети стоять перед завданням підготовки фахівців, здатних не лише передавати знання з предметних дисциплін, а й активно впроваджувати принципи екологічної культури, формувати у школярів ціннісне ставлення до природи та відповідальне ставлення до ресурсів.

Незважаючи на наявність різних моделей підготовки педагогів, традиційні освітні підходи часто обмежуються передачею теоретичних знань без достатньої уваги до практичного формування екологічної компетентності. Це створює розрив між академічною підготовкою та реальними вимогами сучасної школи, де педагог повинен бути не лише експертом у своїй предметній галузі, а й агентом сталого розвитку. Крім того, актуальною проблемою є недостатнє використання консалтингових інструментів у процесі підготовки майбутніх учителів, що обмежує можливості для індивідуалізації навчання, моделювання освітніх стратегій та розвитку професійних компетентностей у контексті екологізації освіти. Таким чином, існує потреба у системному дослідженні та впровадженні консалтингового підходу як ефективного інструмента організації екологічно орієнтованого навчання майбутніх педагогів. Такий підхід передбачає поєднання аналітичної, консультативної та коучингової діяльності, спрямованої на підвищення рівня професійної готовності студентів до впровадження екологічних практик у навчальний процес, а також на формування у них ціннісно-орієнтованої екологічної позиції. Враховуючи викладене, проблема дослідження полягає у визначенні ефективних механізмів реалізації консалтингового підходу в підготовці майбутніх учителів у педагогічних університетах, що забезпечують інтеграцію знань, навичок і цінностей сталого розвитку та сприяють формуванню професійної екологічної компетентності.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Проблематика екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах перебуває на перетині кількох наукових напрямів: теорії та

методики професійної педагогічної освіти, освіти для сталого розвитку, дослідницько-орієнтованого навчання та освітнього консалтингу (Дяченко-Богун, Шкура, Гомля, Алексеева, Рокотянська, Сагайдак, 2024). Аналіз сучасних наукових праць дозволяє окреслити концептуальні засади, методологічні орієнтири та інструментальні рішення, що можуть бути інтегровані в модель консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів.

У контексті модернізації освітнього процесу вагомими є напрацювання, присвячені дослідницько-орієнтованому навчанню. У статті О. Бульвінської (2019) «Сучасні методи навчання і викладання на основі дослідження: зарубіжний досвід» обґрунтовано ефективність inquiry-based learning як дидактичної стратегії, що інтегрує навчання та дослідження, активізує пізнавальну діяльність здобувачів освіти та сприяє формуванню критичного мислення. Авторка акцентує увагу на необхідності переходу від репродуктивної моделі засвоєння знань до моделі, орієнтованої на самостійне відкриття, аналіз і вирішення проблем. Зазначені положення мають безпосереднє значення для екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів, оскільки екологічна проблематика за своєю природою є міждисциплінарною, дослідницькою та проблемно-орієнтованою.

Ідеї дослідницько-орієнтованого навчання розвиває Н. Грицай (2017) у праці, присвяченій організації навчання біології на основі дослідження в сучасній школі. Учена підкреслює, що дослідницька діяльність учнів сприяє глибшому розумінню біологічних закономірностей і формуванню екологічного мислення. Водночас зазначається необхідність спеціальної підготовки вчителя до впровадження дослідницьких технологій, що актуалізує питання модернізації змісту й форм підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої освіти.

Фундаментальні засади екологічної освіти в Україні висвітлено у монографії В. Вербицького (2003), де проаналізовано історичні етапи становлення еколого-натуралістичної освіти, визначено її проблеми та перспективи розвитку. Автор акцентує увагу на системності екологічного виховання, інтеграції теоретичної підготовки з практичною діяльністю та формуванні екологічної культури як складової професійної компетентності педагога. Розвиток цієї проблематики простежується у монографії І. Кореневої (2019), де обґрунтовано систему підготовки майбутніх учителів біології до реалізації функцій освіти для сталого розвитку. Дослідниця пропонує структурно-функціональну модель професійної підготовки, що передбачає формування ціннісно-мотиваційного, когнітивного та діяльнісного компонентів готовності до впровадження ідей сталого розвитку. Разом із тим у зазначених працях недостатньо розкрито потенціал консалтингових технологій як механізму індивідуалізації та підтримки професійного становлення майбутнього вчителя.

Окремий науковий напрям становлять дослідження освітнього консалтингу як інструменту модернізації професійної підготовки. У працях І. Іщенко та Н. Кононец (2025) освітній консалтинг розглядається як складова ресурсно-орієнтованого навчання та як механізм підвищення якості підготовки магістрів освітніх наук. Авторки обґрунтовують концепцію освітнього консалтингу як системи професійної підтримки, що включає діагностику освітніх потреб, проектування індивідуальних освітніх траєкторій, експертно-аналітичний супровід та рефлексивне оцінювання результатів. У статті І. Іщенко, Н. Кононец, О. Більшої та Г. Люльки (2025) освітній консалтинг інтерпретується в парадигмі сучасного управління закладами вищої освіти як інноваційний управлінський інструмент, що сприяє адаптивності та конкурентоспроможності освітніх програм.

Подальший розвиток цієї проблематики представлено в роботах Н. Кононец (2026), де розкрито потенціал консалтинг-семінару як інтерактивної форми навчання та педагогічної підтримки магістрів, а також описано діяльність «ConsultEdu Lab» як консалтинг-лабораторії нового покоління для створення електронних освітніх ресурсів. Важливим є також аналіз європейського досвіду освітнього консалтингу в організації магістерської підготовки (Кононец, Іщенко, Ушанаєва, 2026), що свідчить про тенденцію до інтеграції консалтингових практик у структуру університетської освіти. У статті Н. Кононец (2026), присвяченій реалізації дидактичної моделі inquiry-based learning в освітній програмі «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза», доведено ефективність поєднання навчання і досліджень як засобу формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Загальні аспекти надання консалтингових послуг в освіті висвітлено у праці В. Хоменка (2020), де визначено сутність, функції та напрями розвитку освітнього консалтингу в Україні. Дослідник підкреслює його значення для підвищення якості освітніх процесів та управління змінами в закладах освіти.

Отже, аналіз наукових джерел свідчить про наявність ґрунтовних досліджень у сфері екологічної освіти, освіти для сталого розвитку, дослідницько-орієнтованого навчання та освітнього консалтингу. Водночас відсутні комплексні праці, у яких консалтинговий підхід розглядався б як цілісна методологічна основа екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах. Недостатньо розробленими залишаються механізми інтеграції консалтингових технологій у процес формування екологічної компетентності здобувачів вищої педагогічної освіти, що зумовлює необхідність подальших наукових пошуків у цьому напрямі.

Формулювання мети. Розробити та схарактеризувати механізми реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Консалтинговий підхід до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів доцільно розглядати як систему організаційно-педагогічних механізмів професійної підтримки, що забезпечують формування екологічної компетентності через індивідуалізацію освітніх траєкторій, аналітико-діагностичний супровід, проектування професійних рішень і рефлексивне оцінювання результатів (Іщенко, Кононець, 2025).

Методологічною основою консалтингового підходу у контексті екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах є:

- компетентнісний підхід (орієнтація на формування інтегрованої екологічної компетентності);
- аксіологічний підхід (формування ціннісного ставлення до природи та ідей сталого розвитку);
- діяльнісний підхід (залучення здобувачів до практик екологічного проектування);
- системний підхід (узгодження цілей, змісту, форм і результатів підготовки);
- технологічний підхід як механізм педагогічної підтримки та експертного супроводу професійного становлення (Вербицький, 2003; Дяченко-Богун, Шкура, Гомля, Алексеєва, Рокотянська, Сагайдак, 2024; Кононець, 2025; Коренева, 2019; Хоменко, 2020).

Екологічна компетентність майбутнього вчителя трактується як інтегративне утворення, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діялісно-практичний та рефлексивний компоненти (Гомля, 2018). Саме розвиток цих компонентів і визначає структуру механізмів реалізації консалтингового підходу.

Вивчення праць науковців уможливило дійти висновку, що реалізація консалтингового підходу здійснюється через сукупність взаємопов'язаних механізмів: *організаційного, змістово-технологічного, аналітико-діагностичного, проєктувального та рефлексивно-оцінювального.*

1. Організаційний механізм

Організаційний механізм передбачає створення у педагогічному університеті консультативного освітнього середовища, яке включає: функціонування консалтингових центрів або лабораторій педагогічної підтримки; запровадження консалтинг-семінарів з проблем екологізації освіти; формування міждисциплінарних команд (*викладач – студент – ментор-практик*). Особливістю організаційного механізму є зміна ролі викладача: він виступає не лише транслятором знань, а консультантом, фасилітатором, експертом з освітнього проектування. Студент, своєю чергою, розглядається як активний суб'єкт професійного саморозвитку.

2. Змістово-технологічний механізм

Змістово-технологічний механізм передбачає інтеграцію екологічної проблематики у фахові та психолого-педагогічні дисципліни через: впровадження дослідницько-орієнтованого навчання; використання кейс-консалтингу (аналіз екологічних ситуацій у школі); проєкту діяльності із розроблення екоорієнтованих освітніх програм; створення електронних освітніх ресурсів екологічного спрямування (Грицай, 2017; Кононець, 2026). У межах цього механізму доцільним є застосування технології *inquiry-based learning* у поєднанні з консалтинговими процедурами (*постановка проблеми – експертна консультація – проєктування рішення – апробація – рефлексія*). Такий підхід забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичного досвіду (Кононець, 2026; Кононець, Іщенко, 2026).

3. Аналітико-діагностичний механізм

Аналітико-діагностичний механізм спрямований на визначення рівня сформованості екологічної компетентності та індивідуальних освітніх потреб здобувачів. Він включає: первинну діагностику екологічних знань, цінностей і професійних установок; моніторинг динаміки професійного зростання; експертне оцінювання результатів проєктної діяльності; самооцінювання та взаємооцінювання. Консалтингова складова проявляється у наданні індивідуальних рекомендацій, коригуванні освітніх траєкторій і визначенні напрямів подальшого професійного розвитку.

4. Проєктувальний механізм

Проєктувальний механізм орієнтований на формування в майбутніх учителів здатності розробляти та впроваджувати екоорієнтовані освітні рішення. Його реалізація передбачає: створення індивідуальних або групових екологічних освітніх проєктів; моделювання фрагментів уроків із впровадженням принципів сталого розвитку; розроблення шкільних програм екологічного виховання; підготовку рекомендацій для адміністрації закладів освіти щодо екологізації освітнього середовища. У межах консалтингового підходу проєктування супроводжується експертною підтримкою викладача-консультанта, який здійснює аналітичний розбір рішень і допомагає оптимізувати педагогічні стратегії.

5. Рефлексивно-оцінювальний механізм

Рефлексивно-оцінювальний механізм забезпечує усвідомлення студентами власного професійного зростання та формування готовності до постійного самовдосконалення. Його інструментами є: рефлексивні звіти; портфоліо екологічних досягнень; публічний захист проєктів; консалтингові сесії з аналізу професійних труднощів. Рефлексія виступає завершальним і водночас циклічним елементом моделі, оскільки її результати стають підґрунтям для нового етапу професійного розвитку.

Механізми реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів систематизовано у таблиці 1.

Таблиця 1

Механізми реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів

№	Назва механізму	Зміст і сутнісна характеристика	Основні інструменти реалізації	Консалтингова складова
1	Організаційний механізм	Передбачає створення консультативного освітнього середовища у педагогічному університеті. Спрямований на інституційну підтримку екоорієнтованої підготовки та трансформацію ролей учасників освітнього процесу. Викладач виступає консультантом, фасилітатором, експертом з освітнього проектування; студент – активним суб'єктом професійного саморозвитку.	<ul style="list-style-type: none"> – Консалтингові центри або лабораторії педагогічної підтримки; – Консалтинг-семінари з проблем екологізації освіти; – Міждисциплінарні команди (викладач – студент – ментор-практик). 	Професійна підтримка, фасилітація освітнього процесу, експертний супровід освітніх ініціатив.
2	Змістово-технологічний механізм	Забезпечує інтеграцію екологічної проблематики у фахові та психолого-педагогічні дисципліни. Орієнтований на поєднання теоретичних знань і практичного досвіду через дослідницьку та проектну діяльність.	<ul style="list-style-type: none"> – Дослідницько-орієнтоване навчання (inquiry-based learning); – Кейс-консалтинг (аналіз екологічних ситуацій у школі); – Проектна діяльність з розроблення екоорієнтованих програм; – Створення електронних освітніх ресурсів екологічного спрямування; – Послідовність: проблема – консультація – проектування – апробація – рефлексія. 	Консультативний супровід розв'язання професійних завдань, експертна підтримка у впровадженні екологічних інновацій.
3	Аналітико-діагностичний механізм	Спрямований на визначення рівня сформованості екологічної компетентності та індивідуальних освітніх потреб здобувачів. Забезпечує моніторинг професійного зростання.	<ul style="list-style-type: none"> – Первинна діагностика екологічних знань і цінностей; – Моніторинг динаміки професійного розвитку; – Експертне оцінювання проектної діяльності; – Самооцінювання та взаємооцінювання. 	Надання індивідуальних рекомендацій, коригування освітніх траєкторій, визначення напрямів подальшого розвитку.
4	Проектувальний механізм	Орієнтований на формування здатності розробляти та впроваджувати екоорієнтовані освітні рішення. Забезпечує практичну спрямованість підготовки.	<ul style="list-style-type: none"> – Індивідуальні та групові екологічні освітні проекти; – Моделювання уроків із впровадженням принципів сталого розвитку; – Розроблення програм екологічного виховання; – Підготовка рекомендацій щодо екологізації освітнього середовища. 	Експертний аналіз проектних рішень, оптимізація педагогічних стратегій, менторський супровід.
5	Рефлексивно-оцінювальний	Забезпечує усвідомлення студентами власного професійного зростання та формування	<ul style="list-style-type: none"> – Рефлексивні звіти; – Портфоліо екологічних 	Рефлексивний супровід, професійна

	механізм	готовності до безперервного самовдосконалення. Має циклічний характер.	досягнень; – Публічний захист проєктів; – Консалтингові сесії з аналізу професійних труднощів.	підтримка, визначення нових цілей розвитку.
--	-----------------	--	--	---

Ефективність розроблених механізмів забезпечується за дотримання таких педагогічних умов (рис. 1): інституційна підтримка екологізації освітнього процесу на рівні університету; підготовка викладачів до здійснення консалтингової діяльності; інтеграція цифрових інструментів для організації консультативної взаємодії; забезпечення міждисциплінарної координації змісту екологічної підготовки; орієнтація освітнього процесу на реальні потреби шкільної практики.

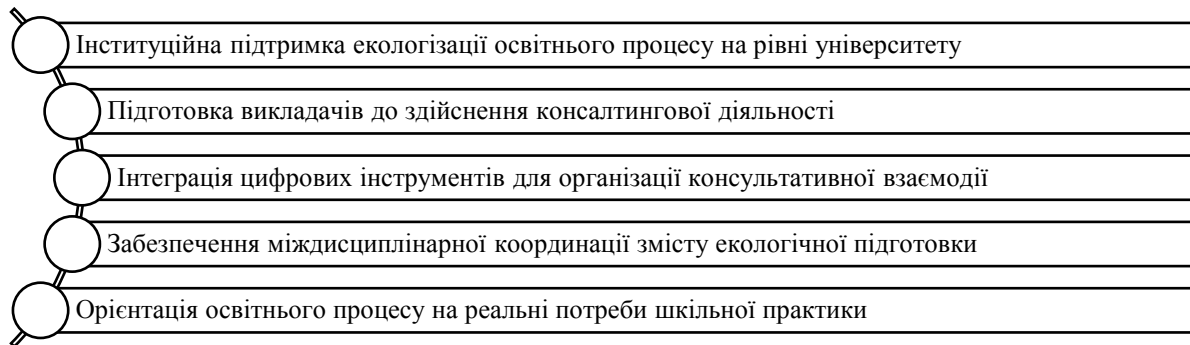


Рис. 1. Педагогічні умови реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах

Запропоновані механізми реалізації консалтингового підходу формують цілісну систему екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів, що поєднує індивідуалізацію навчання, експертно-аналітичний супровід, проєктну діяльність та рефлексивну підтримку. Їх інтеграція в освітній процес педагогічного університету сприяє переходу від декларативного засвоєння екологічних знань до формування стійкої професійної готовності до впровадження принципів сталого розвитку в шкільну практику.

Особливо відкреслимо роль «ConsultEdu Lab», яка у нашому дослідженні виконує роль інституційної платформи реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів. Лабораторія забезпечує організаційно-методичний супровід створення електронних освітніх ресурсів екологічного спрямування, поєднуючи експертне консультування, педагогічне проєктування та цифрові технології. Разом із тим, вона виступає середовищем професійної взаємодії викладача-консультанта і студентів, сприяючи формуванню екологічної компетентності, розвитку проєктувальних умінь і інтеграції теоретичної підготовки з практикою освітніх інновацій (Кононець, Іщенко, 2026).

Таким чином, консалтинговий підхід виступає не лише технологією організації навчання, а й методологічною основою модернізації екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів, забезпечуючи системність, адаптивність і практичну спрямованість професійної освіти.

Висновки. Таким чином, нами здійснено теоретичне обґрунтування та розроблено механізми реалізації консалтингового підходу до екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах. Проведений аналіз наукових джерел засвідчив, що сучасні дослідження достатньо ґрунтовно висвітлюють проблеми екологічної освіти, освіти для сталого розвитку, дослідницько-орієнтованого навчання та освітнього консалтингу, однак питання інтеграції консалтингових технологій у систему екоорієнтованої професійної підготовки майбутніх педагогів потребує подальшого системного опрацювання.

У результаті дослідження уточнено сутність консалтингового підходу як цілісної системи організаційно-педагогічної підтримки професійного становлення майбутнього вчителя, що поєднує діагностику освітніх потреб, проєктування індивідуальних освітніх траєкторій, експертно-аналітичний супровід, розвиток рефлексії та оцінювання результатів діяльності. Доведено, що застосування консалтингового підходу сприяє переходу від традиційної знанневої моделі підготовки до компетентнісно орієнтованої, практико-спрямованої та ціннісно зумовленої професійної освіти.

Схарактеризовано процес реалізації консалтингового підходу, що охоплює організаційний, змістово-технологічний, аналітико-діагностичний, проєктувальний та рефлексивно-оцінювальний механізми.

Обґрунтовано педагогічні умови ефективності реалізації запропонованих механізмів, зокрема: інституційну підтримку екологізації освітнього процесу, підготовку викладачів до консалтингової

діяльності, використання цифрових інструментів консультативної взаємодії, міждисциплінарну координацію змісту підготовки та орієнтацію на потреби шкільної практики. Визначено, що впровадження консалтингового підходу сприяє індивідуалізації освітнього процесу, підвищенню рівня професійної відповідальності майбутніх учителів та розвитку їхньої готовності до впровадження принципів сталого розвитку в освітню діяльність. У такий спосіб консалтинговий підхід постає як методологічно обґрунтований і педагогічно доцільний інструмент модернізації екоорієнтованої підготовки майбутніх учителів у педагогічних університетах.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо в експериментальній перевірці ефективності запропонованої моделі, розробленні критеріїв і показників сформованості екологічної компетентності майбутніх учителів, а також у створенні методичного забезпечення консалтингового супроводу екоорієнтованої професійної підготовки.

Список використаних джерел

- Бувльвінська, О. (2019). Сучасні методи навчання і викладання на основі дослідження: зарубіжний досвід. *Освітологічний дискурс*, 1/2, 83-103.
- Вербицький, В. В. (2003). *Еколого-натуралістична освіта в Україні: історія, проблеми, перспективи*: монографія. Київ: Аверс.
- Гомля, Л. М. (2018). Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей у процесі проведення польової практики. В кн. *Витоки педагогічної майстерності*: зб. наук. праць (Вип. 20, с. 39-43). Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. (Педагогічні науки).
- Грицай, Н. (2017). Дослідницько-орієнтоване навчання біології в сучасній загальноосвітній школі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (68), 177-189.
- Дяченко-Богун М., Шкура, Т., Гомля, Л., Алексеева, С., Рокотянська, В., Сагайдак, В. (2024). Методологія якісної освіти в стратегії сталого розвитку: виклики та перспективи забезпеченні якості освіти. В кн. М. В. Гриньова (Ред.), *Основні цілі стратегії сталого розвитку: проблеми та перспективи*: матеріали I міжнар. наук.-практ. форуму (с. 338-340). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
- Іщенко, І., Кононець, Н. (2025). Освітній консалтинг у системі професійної підготовки магістрів освітніх наук. В кн. М. В. Гриньова, Н. В. Кононець (Ред.), *Ресурсно-орієнтоване навчання: теорія та практика підготовки майбутніх менеджерів у цифровому освітньому просторі*: колективна монографія (с. 212-244). Полтава.
- Іщенко, І., Кононець, Н., Большая, О., Люлька, Г. (2025). Освітній консалтинг у парадигмі сучасного управління закладами вищої освіти. *Адаптивне управління: теорія і практика. Економіка*, 20 (40). Взято з <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/764>
- Кононець, Н. В. (2026). Консалтинг-семінар як форма інтерактивного навчання та педагогічної підтримки магістрів освітніх наук. В кн. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка*: збірник тез доповідей VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (с. 328-330). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
- Кононець, Н. В. (2025). Проблемно-технологічний підхід до формування проектно-дослідницької компетентності майбутніх проектних менеджерів. В кн. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка*: збірник тез доповідей V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (с. 631-636). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
- Кононець, Н. В., Іщенко, І. С. (2026). «ConsultEdu Lab»: консалтинг-лабораторія нової генерації для створення електронних освітніх ресурсів. В кн. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка*: збірник тез доповідей VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (с. 152-156). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
- Кононець, Н. В., Іщенко, І. С., Ушанаєва, Т. Л. (2026). Європейський досвід освітнього консалтингу в організації магістерської підготовки. В кн. *Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка*: збірник тез доповідей VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (с. 44-47). Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка.
- Кононець, Н. В. (2026). Поєднання навчання і досліджень при реалізації освітньої програми «Організація освітнього процесу: консалтинг та експертиза»: дидактична модель inquiry-based learning. *Перспективи та інновації науки*, 1 (59), 879-890.
- Коренева, І. М. (2019). *Система підготовки майбутніх учителів біології до реалізації функцій освіти для сталого розвитку*: монографія. Суми: Вінниченко М. Д.
- Хоменко, В. В. (2020). Консалтингові послуги в освіті. *Інноваційна педагогіка*, 25, 1, 149-152.

References

- Bulvinska, O. (2019). Cuchasni metody navchannia i vykladannia na osnovi doslidzhennia: zarubizhnyi dosvid [Modern methods of research-based learning and teaching: foreign experience]. *Osvitolohichniy dyskurs [Educational discourse]*, 1/2, 83-103 [in Ukrainian].
- Diachenko-Bohun M., Shkura, T., Homlia, L., Alieksieieva, S., Rokotianska, V., & Sahaidak, V. (2024). Metodolohiia yakisnoi osvity v stratehii staloho rozvytku: vyklyky ta perspektyvy zabezpechenni yakosti osvity

- [Methodology of quality education in the sustainable development strategy: challenges and prospects for ensuring the quality of education]. In M. V. Grynova (Ed.), *Osnovni tsili stratehii staloho rozvytku: problemy ta perspektyvy [The main goals of the sustainable development strategy: problems and prospects]: materialy I mizhnar. nauk.-prakt. forumu* (pp. 338-340). Poltava: PNPu imeni V. H. Korolenka [in Ukrainian].
- Homlia, L. M. (2018). Formuvannia ekolohichnoi kompetentnosti studentiv biolohichnykh spetsialnosti u protsesi provedennia polovoii praktyky [Formation of ecological competence of students of biological specialties in the process of conducting field practice]. In *Vytoky pedahohichnoi maisternosti [Origins of pedagogical skill]: zb. nauk. prats* (Is. 20, pp. 39-43). Poltav. nats. ped. un-t imeni V. H. Korolenka. (Pedahohichni nauky) [in Ukrainian].
- Hrytsai, N. (2017). Doslidnytsko-oriientovane navchannia biolohii v suchasni zahalnoosvitni shkoli [Research-oriented teaching of biology in a modern secondary school]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies]*, 4 (68), 177-189 [in Ukrainian].
- Ishchenko, I., & Kononets, N. (2025). Osvitnii konsaltnykh u systemi profesiinoi pidhotovky mahistriv osvitnikh nauk [Educational consulting in the system of professional training of Masters of Educational Sciences]. In M. V. Grynova, N. V. Kononets (Eds.), *Resursno-oriientovane navchannia: teoriia ta praktyka pidhotovky maibutnikh menedzheriv u tsyfrovomu osvitnomu prostori [Resource-based learning: theory and practice of training future managers in the digital educational space]: kolektyvna monohrafiia* (pp. 212-244). Poltava [in Ukrainian].
- Ishchenko, I., Kononets, N., Bolshaia, O., & Liulka, H. (2025). Osvitnii konsaltnykh u paradyhmi suchasnoho upravlinnia zakladamy vyshchoi osvity [Educational consulting in the paradigm of modern management of higher education institutions]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Ekonomika [Adaptive management: theory and practice. Economics]*, 20 (40). Retrieved from <https://amtp.org.ua/index.php/journal2/article/view/764> [in Ukrainian].
- Khomenko, V. V. (2020). Konsaltnykhovi posluhy v osviti [Consulting services in education]. *Innovatsiina pedahohika [Innovative pedagogy]*, 25, 1, 149-152 [in Ukrainian].
- Kononets, N. V. (2025). Problemno-tekhnolohichni pidkhid do formuvannia proiektno-doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh proiektnykh menedzheriv [Problem-technological approach to the formation of project and research competence of future project managers]. In *Resursno-oriientovane navchannia v «3D»: dostupnist, dialoh, dynamika [Resource-based learning in "3D": accessibility, dialogue, dynamics]: zbirnyk tez dopovidei V mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.* (pp. 631-636). Poltava: PNPu imeni V. H. Korolenka [in Ukrainian].
- Kononets, N. V. (2026). Konsaltnykh-seminar yak forma interaktyvnoho navchannia ta pedahohichnoi pidtrymky mahistriv osvitnikh nauk [Consulting seminar as a form of interactive learning and pedagogical support for Masters of Educational Sciences]. In *Resursno-oriientovane navchannia v «3D»: dostupnist, dialoh, dynamika [Resource-based learning in "3D": accessibility, dialogue, dynamics]: zbirnyk tez dopovidei VI mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.* (pp. 328-330). Poltava: PNPu imeni V. H. Korolenka [in Ukrainian].
- Kononets, N. V. (2026). Poiednannia navchannia i doslidzhen pry realizatsii osvitnoi prohramy «Orhanizatsiia osvitnoho protsesu: konsaltnykh ta ekspertyza»: dydaktychna model inquiry-based learning [Combining teaching and research in the implementation of the educational program "Organization of the educational process: consulting and expertise": the didactic model of inquiry-based learning]. *Perspektyvy ta innovatsiini nauky [Prospects and innovations of science]*, 1 (59), 879-890 [in Ukrainian].
- Kononets, N. V., & Ishchenko, I. S. (2026). «ConsultEdu Lab»: konsaltnykh-laboratoriia novoi heneratsii dlia stvorennia elektronnykh osvitnikh resursiv ["ConsultEdu Lab": a new generation consulting laboratory for creating electronic educational resources]. In *Resursno-oriientovane navchannia v «3D»: dostupnist, dialoh, dynamika [Resource-based learning in "3D": accessibility, dialogue, dynamics]: zbirnyk tez dopovidei VI mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.* (pp. 152-156). Poltava: PNPu imeni V. H. Korolenka [in Ukrainian].
- Kononets, N. V., Ishchenko, I. S., & Ushanaieva, T. L. (2026). Yevropeyskyi dosvid osvitnoho konsaltnykh u orhanizatsii mahisterskoi pidhotovky [European experience of educational consulting in the organization of master's training]. In *Resursno-oriientovane navchannia v «3D»: dostupnist, dialoh, dynamika [Resource-based learning in "3D": accessibility, dialogue, dynamics]: zbirnyk tez dopovidei VI mizhnar. nauk.-prakt. internet-konf.* (pp. 44-47). Poltava: PNPu imeni V. H. Korolenka [in Ukrainian].
- Koreneva, I. M. (2019). *Systema pidhotovky maibutnikh uchyteliv biolohii do realizatsii funktsii osvity dlia staloho rozvytku [The system of training future biology teachers to implement the functions of education for sustainable development]: monohrafiia*. Sumy: Vinnychenko M. D. [in Ukrainian].
- Verbytskyi, V. V. (2003). *Ekoloho-naturalistychna osvita v Ukraini: istoriia, problemy, perspektyvy [Ecological and naturalistic education in Ukraine: history, problems, prospects]: monohrafiia*. Kyiv: Avers [in Ukrainian].

GOMLYA L.

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

CONSULTING APPROACH TO ECO-ORIENTED TRAINING OF FUTURE TEACHERS IN PEDAGOGICAL UNIVERSITIES

The article substantiates the theoretical and methodological principles and develops mechanisms for implementing a consulting approach to eco-oriented training of future teachers in pedagogical universities. The relevance of the study is due to the need to modernize professional pedagogical education in accordance with the challenges of sustainable development and the needs for the formation of environmental competence as an integrative component of a teacher's professional readiness. Based on the analysis of scientific works on the problems of environmental education, research-oriented training and educational consulting, the essence of the consulting approach as a system of professional support that combines the diagnosis of educational needs, the design of individual trajectories, expert and analytical support and reflective evaluation of results is clarified. Methods for implementing the consulting approach are proposed, which include organizational, content-technological, analytical and diagnostic, design and reflective and evaluation mechanisms. Their content, implementation tools and consulting component are disclosed. It is proven that the integration of research-oriented training, case consulting, project activities and reflective support contributes to the formation of motivational-value, cognitive, activity and reflective components of environmental competence of future teachers. The pedagogical conditions for the effectiveness of the implementation of the developed model are determined, in particular, institutional support for the greening of the educational process, training of teachers for consulting activities and the use of digital tools for consultative interaction. It is concluded that the consulting approach serves as a methodological basis for the modernization of eco-oriented professional training of future teachers and ensures its systematicity, adaptability and practical orientation.

Key words: *consulting approach, eco-oriented training, future teachers, environmental competence, education for sustainable development, pedagogical university, educational consulting*

Стаття надійшла до редакції 02.02.2026

Стаття прийнята 18.02.2026

Статтю опубліковано 15.05.2026